ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

14. ledna 2010 *

Ve věci C-226/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Verwaltungsgericht Oldenburg (Německo) ze dne 13. května 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 26. května 2008, v řízení

Stadt Papenburg

proti

Spolkové republice Německo,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda čtvrtého senátu, zastupující předseda druhého senátu, C. W. A. Timmermans, K. Schiemann, P. Kūris a L. Bay Larsen (zpravodaj), soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 26. března 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Stadt Papenburg K. Füßerem, Rechtsanwalt,

– za Spolkovou republiku Německo W. Ewerem, Rechtsanwalt,

– za Komisi Evropských společenství B. Eggers a D. Recchia, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 9. července 2009,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 odst. 3, čl. 4 odst. 2 a čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), ve znění směrnice Rady 2006/105/ES ze dne 20. listopadu 2006 (Úř. věst. L 363, s. 368, dále jen „směrnice o stanovištích“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Stadt Papenburg (město Papenburg) a Spolkovou republikou Německo ve věci souhlasu, který tento stát zamýšlí udělit s návrhem seznamu lokalit významných pro Společenství (dále jen „LVS“), který vypracovala Evropská komise, zahrnujícím lokalitu nacházející se dolním toku řeky Emže na obecním území tohoto města.

Právní rámec

Právo Společenství

3 Článek 2 odst. 3 směrnice o stanovištích zní následovně:

„Opatření přijímaná na základě této směrnice musí brát v úvahu hospodářské, sociální a kulturní požadavky a regionální a místní charakteristiky."

4 Podle čl. 3 odst. 1 směrnice o stanovištích „[p]od názvem NATURA 2000 bude vytvořena spojitá evropská ekologická síť zvláštních oblastí ochrany. Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit."

5 Článek 4 odst. 1 a 2 uvedené směrnice stanoví:

„1. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 1) a na základě příslušných vědeckých informací navrhne každý členský stát seznam lokalit, v němž bude uvedeno, jaké typy přírodních stanovišť z přílohy I a jaké druhy z přílohy II, původní pro toto území, se na jednotlivých lokalitách vyskytují. […]

Seznam spolu s informacemi o každé lokalitě musí být do tří let po zveřejnění této směrnice předložen Komisi. […]

2. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 2) a v rámci jak každé z devíti biogeografických oblastí uvedených v čl. 1 písm. c) bod iii), tak celého území uvedeného v čl. 2 odst. 1, vypracuje Komise po dohodě s každým členským státem návrh seznamu lokalit významných pro Společenství, které vybere ze seznamů členských států, na nichž se vyskytuje jeden nebo více prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

Členské státy, kde lokality s výskytem jednoho nebo více typů prioritních přírodních stanovišť a prioritních druhů představují více než 5 % rozlohy jejich území, mohou po dohodě s Komisí požádat, aby kritéria uvedená v příloze III (etapa 2) byla pro jejich území při výběru všech lokalit významných pro Společenství uplatněna poněkud pružněji.

Seznam lokalit vybraných jako lokality významné pro Společenství […] přijme Komise postupem podle článku 21.“

6 Příloha III směrnice o stanovištích v rámci etapy 2 této přílohy, nazvané „Zhodnocení lokalit významných pro Společenství a začleněných do státních seznamů“, uvádí:

„1. Všechny lokality určené členskými státy v první etapě, které jsou místem výskytu prioritních přírodních stanovišť nebo druhů, budou pokládány za lokality významné pro Společenství.

2. Hodnocení ostatních lokalit uvedených v seznamech členských států jako významné pro Společenství, tj. jejich příspěvek k zachování nebo obnovení příznivého stavu ochrany přírodního stanoviště z přílohy I nebo druhu z přílohy II a/nebo jejich příspěvek k celistvosti soustavy NATURA 2000 vezme v úvahu následující kritéria:

a) relativní význam lokality na úrovni členského [státu];

b) zeměpisná poloha lokality vzhledem k migračním trasám druhů uvedených v příloze II a skutečnost, zda lokalita patří k souvislému ekosystému na obou stranách jedné nebo více vnitřních hranic Společenství;

c) celková rozloha lokality;

d) počet typů přírodních stanovišť uvedených v příloze I a druhů uvedených v příloze II, které se v dané lokalitě vyskytují;

e) globální ekologický význam lokality pro příslušné biogeografické oblasti a/nebo pro celé území zmíněné v článku 2 jak z hlediska jeho typických či ojedinělých rysů, tak z hlediska způsobů kombinace těchto rysů.“

7 Článek 6 odst. 2 až 4 směrnice o stanovištích stanoví:

„2. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů[, jakož i] vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti.

4. Pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádné alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi.

Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.“

Vnitrostátní právo

8 Ustanovení § 28 odst. 2 základního zákona (Grundgesetz) zní následujícím způsobem:

„Obcím musí být zaručeno právo upravovat veškeré místní záležitosti na vlastní odpovědnost v mezích zákona. V mezích své působnosti stanovené zákonem mají i sdružení obcí právo na samosprávu v souladu se zákonem. Záruka samosprávy se vztahuje i na základy finanční nezávislosti; tyto základy zahrnují právo obcí na příjem z daní založený na ekonomických schopnostech a právo stanovit sazbu těchto daní."

9 Předkládající soud toto ustanovení vykládá v tom smyslu, že samospráva, která je obcím zaručena ústavou, jim přiznává právo na to, aby jejich zájmy byly zohledněny tam, kde opatření, jejichž dosah překračuje místní význam, mají trvalý dopad na jejich rozvoj nebo trvale narušují dostatečně konkrétní a seriózní plány. Totéž platí i pro opatření prováděná mimo území obce, pokud je jimi obec zjevně a speciálně dotčena.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

10 Stadt Papenburg je přístavní město na řece Emži ve spolkové zemi Dolní Sasko, ve kterém se nachází loděnice.

11 K tomu, aby lodě s ponorem 7,3 metrů mohly vyplout z loděnic do Severního moře, musí být na dně řeky Emže provedeny „nezbytné bagrovací práce". Na základě

rozhodnutí ze dne 31. května 1994 vydaného Wasser-und Schifffahrtsdirektion Nordwest (ředitelství povodí a plavby Severozápad) získaly Stadt Papenburg, Landkreis Emsland a Wasser-und Schifffahrtsamt Emden (správa povodí a plavby Emden) povolení k bagrování dna této řeky, pokud to bude nezbytné. Uvedené rozhodnutí je konečné a v souladu s německým právem znamená, že budoucí „nezbytné bagrovací práce" jsou považovány za povolené.

12 Dne 17. února 2006 oznámila Spolková republika Německo Komisi, že některé úseky řeky Emže nacházející se na dolním toku na obecním území Stadt Papenburg pod označením „Unterems und Außenems" (dolní tok Emže a vnější Emže) mohou být vybrány jako potenciální LVS ve smyslu směrnice o stanovištích.

13 Komise tyto úseky řeky Emže zařadila do svého návrhu seznamu LVS. Požádala Spolkovou republiku Německo, aby v tomto ohledu udělila svůj souhlas v souladu s čl. 4 odst. 2 prvním pododstavcem směrnice o stanovištích.

14 Dne 20. února 2008 podalo Stadt Papenburg k Verwaltungsgericht Oldenburg žalobu, jíž se domáhalo, aby Spolkové republice Německo bylo zabráněno v tom, aby udělila svůj souhlas. Stadt Papenburg uvedlo, že souhlas ze strany tohoto členského státu by představoval porušení práva na samosprávu, které má na základě německého ústavního práva.

15 Podle Stadt Papenburg jeho plánování a investice, jakož i jeho hospodářský rozvoj coby přístavního města s loděnicemi závisí na možnosti, kterou nabízí velkým lodím, aby se i nadále mohly plavit na řece Emže. Obává se, že v případě zařazení Unter-und Außenems na seznam LVS bagrovací práce nezbytné k tomuto účelu budou v budoucnu a v každém jednotlivém případě povinně podléhat posouzení stanovenému v čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích.

16 Spolková republika Německo navrhuje, aby byla žaloba zamítnuta. Tvrdí, že zohlednění zájmů, které uplatňuje Stadt Papenburg při rozhodování týkajícím se souhlasu dotčeného v původním řízení, by představovalo porušení práva Společenství. Podle čl. 4 odst. 2 prvního pododstavce směrnice o stanovištích může členský stát přijmout své rozhodnutí v tomto ohledu pouze na základě kritérií souvisejících s životním prostředím.

17 Usnesením ze dne 31. března 2008, které nabylo právní moci, Verwaltungsgericht Oldenburg návrhu na vydání předběžného opatření podanému Stadt Papenburg vyhověl a Spolkové republice Německo zakázal, aby udělila souhlas před tím, než bude rozhodnuto o žalobě.

18 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Oldenburg rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Umožňuje čl. 4 odst. 2 první pododstavec [směrnice o stanovištích] členskému státu, aby u jedné nebo více lokalit odepřel udělit svůj souhlas s návrhem seznamu lokalit významných pro Společenství, který vypracovala Komise, z jiných důvodů, než jsou důvody související s ochranou životního prostředí?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku: patří k těmto důvodům také zájmy obcí a sdružení obcí, zejména jejich plány, záměry a jiné zájmy související s dalším rozvojem vlastního území?

3) V případě kladné odpovědi na první a druhou otázku: vyžaduje třetí bod odůvodnění nebo čl. 2 odst. 3 [směrnice o stanovištích] nebo jiná ustanovení práva

Společenství i to, aby členské státy a Komise zohlednily takové důvody při udělování souhlasu a při vytváření seznamu lokalit významných pro Společenství?

4) V případě kladné odpovědi na třetí otázku: mohla by obec dotčená zařazením určité lokality do seznamu v rámci soudního řízení po konečném sestavení seznamu na základě práva Společenství uplatňovat, že tento seznam je v rozporu s právem Společenství, neboť její zájmy nebyly zohledněny nebo nebyly zohledněny dostatečně?

5) Je třeba v případě průběžných prací na údržbě plavebních drah ústí řek do moře, které byly podle vnitrostátního práva s konečnou platností schváleny ještě před uplynutím lhůty k provedení [směrnice o stanovištích], provést posouzení jejich důsledků pro lokalitu podle čl. 6 odst. 3 a 4 uvedené směrnice, pokračují-li tyto práce i po zařazení lokality do seznamu lokalit významných pro Společenství?“

K návrhu směřujícímu ke znovuotevření ústní části řízení

19 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 17. září 2009 navrhlo Stadt Papenburg Soudnímu dvoru, aby podle článku 61 jednacího řádu nařídil znovuotevření ústní části řízení.

20 Na podporu svého návrhu Stadt Papenburg uvádí, že generální advokátka ve svém stanovisku odpověď na pátou předběžnou otázku, kterou navrhuje Soudnímu dvoru, formulovala na základě popisu skutkových okolností, které mohou Soudní dvůr uvést v omyl. Stadt Papenburg zvláště zdůrazňuje, že na rozdíl od toho, co uvedla generální advokátka, není rozhodnutí Wasser-und Schifffahrstsdirektion Nordwest o schválení ze dne 31. května 1994, na základě kterého získaly Stadt Papenburg, Landkreis Emsland

a Wasser-und Schifffahrtsamt Emden povolení k bagrování dna řeky Emže, pokud to bude nezbytné, prvním rozhodnutím tohoto typu, pokud jde o splavnost řeky Emže. Krom toho není namístě mít za to, že Emže je řekou, která v přirozeném stavu umožňuje plavbu lodím s ponorem 6,3 metrů. Takováto situace je výsledkem bagrovacích prací povolených předtím. Stadt Papenburg konečně rovněž zpochybňuje argumenty uplatněné generální advokátkou na podporu její odpovědi na první otázku.

21 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr může podle článku 61 svého jednacího řádu bez návrhu nebo na návrh generálního advokáta nebo na návrh účastníků řízení nařídit znovuotevření ústní části řízení, pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení projednán (viz zejména rozsudek ze dne 26. června 2008, Burda, C-284/06, Sb. rozh. s. I-4571, bod 37, jakož i ze dne 8. září 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, Sb. rozh. s. I-7633, bod 31).

22 V projednávané věci se jeví, že svými tvrzeními Stadt Papenburg v podstatě uvádí jednak to, že určité skutkové okolnosti, na nichž je založena analýza generální advokátky, jsou nepřesné, a jednak to, že její stanovisko týkající se výkladu čl. 4 odst. 2 prvního pododstavce směrnice o stanovištích je nesprávné.

23 Pokud jde o první bod, je třeba uvést, že podle článku 234 ES založeného na jasné dělbě činností mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem je Soudní dvůr oprávněn rozhodovat pouze o výkladu nebo platnosti právního předpisu Společenství, a to na základě skutečností, které mu sdělil vnitrostátní soud (viz zejména rozsudky ze dne 16. března 1978, Oehlschläger, 104/77, Recueil, s. 791, bod 4, jakož i ze dne 16. září 1999, WWF a další, C-435/97, Recueil, s. I-5613, bod 31), přičemž tyto skutečnosti ve spojení s právními okolnostmi poskytnutými předkládajícím soudem musejí Soudnímu dvoru umožnit poskytnout užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz v tomto smyslu zejména rozsudek ze dne 11. září 2008, Eckelkamp a další, C-11/07, Sb. rozh. s. I-6845, bod 28).

24 Je přitom nutno konstatovat, že předkládací rozhodnutí obsahuje všechny informace nezbytné k tomu, aby Soudní dvůr mohl užitečně odpovědět na otázky, které jsou mu položeny, a zejména na první otázku.

25 Pokud jde o druhý bod, stačí konstatovat, že návrh Stadt Papenburg neobsahuje žádnou skutečnost, z níž by vyplývala užitečnost či nezbytnost znovuotevření ústní části řízení.

26 Soudní dvůr po vyslechnutí generální advokátky proto rozhoduje, že není namístě nařídit znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

K první otázce

27 Je třeba připomenout, že čl. 4 odst. 2 první pododstavec směrnice o stanovištích stanoví, že na základě kritérií stanovených v příloze III etapě 2 této směrnice vypracuje Komise po dohodě s každým členským státem návrh seznamu LVS pro každou z biogeografických oblastí uvedených v čl. 1 písm. c) bod iii) této směrnice, které vybere ze seznamů členských států.

28 Příloha III směrnice o stanovištích, která upravuje kritéria pro výběr lokalit, které mohou být určeny jako LVS a označeny jako zvláštní oblasti ochrany, vyjmenovává, pokud jde o etapu 2 uvedenou ve zmíněné příloze, kriréria pro zhodnocení lokalit významných pro Splečenství a začleněných do státních seznamů.

29 Tato kritéria pro zhodnocení byla přitom definována v závislosti na cíli ochrany přírodních stanovišť uvedeném v příloze I nebo cíli ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin uvedeném v příloze II směrnice o stanovištích, jakož i v závislosti na cíli spojitosti sítě NATURA 2000, a sice evropské ekologické sítě zvláštních oblastí ochrany stanovené v čl. 3 odst. 1 směrnice o stanovištích.

30 Z toho vyplývá, že čl. 4 odst. 2 první pododstavec směrnice o stanovištích jako takový nestanoví při tom, když Komise po dohodě s každým členským státem vypracovává návrh seznamu LVS, zohlednění jiných požadavků, než jsou požadavky směřující k ochraně přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin nebo k vytvoření sítě NATURA 2000.

31 Pokud by ve stadiu řízení o zařazení, které je upaveno v čl. 4 odst. 2 prvním pododstavci směrnice o stanovištích, mohly členské státy odepřít svůj souhlas z jiných důvodů, než jsou důvody související s ochranou životního prostředí, bylo by tak ohroženo uskutečnění cíle uvedeného v čl. 3 odst. 1 směrnice o stanovištích, a sice vytvoření sítě NATURA 2000, která je složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II a umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

32 Tak by tomu bylo zvláště v případě, kdyby členské státy mohly odepřít svůj souhlas z důvodu hospodářských, sociálních a kulturních požadavků, jakož i regionálních a místních charakteristik, na které odkazuje čl. 2 odst. 3 směrnice o stanovištích, který ostatně nepředstavuje, jak uvedla generální advokátka v bodě 38 svého stanoviska, autonomní výjimku z obecného systému ochrany zavedeného touto směrnicí.

33 Na první otázku je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 4 odst. 2 první pododstavec směrnice o stanovištích musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát neopravňuje k tomu, aby

z jiných důvodů, než jsou důvody související s ochranou životního prostředí, odepřel udělit svůj souhlas, pokud jde o zařazení jedné či více lokalit do návrhu seznamu LVS, který vypracovala Komise.

Ke druhé až čtvrté otázce

34 Vzhledem k odpovědi poskytnuté na první otázku není namístě odpovídat na druhou, třetí a čtvrtou otázku.

K páté otázce

35 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda průběžné práce na údržbě plavebních drah ústí řek do moře, které jsou dotčeny ve sporu v původním řízení, které s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo nejsou pro péči o ni nezbytné a byly již podle vnitrostátního práva schváleny ještě před uplynutím lhůty k provedení směrnice o stanovištích, musejí v rozsahu, v němž budou mít pravděpodobně na dotčenou lokalitu významný vliv, podléhat posouzení jejich důsledků pro tuto lokalitu podle čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích, pokračují-li tyto práce i po zařazení lokality do seznamu LVS v souladu s čl. 4 odst. 2 třetím pododstavcem této směrnice.

36 Na základě čl. 6 odst. 3 první věty směrnice o stanovištích plán nebo projekt, který bude mít pravděpodobně na dotčenou lokalitu významný vliv, nemůže být povolen bez předběžného posouzení jeho důsledků pro lokalitu (rozsudek ze dne 7. září 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, Sb. rozh. s. I-7405, bod 22).

37 Je tedy třeba nejprve přezkoumat, zda bagrovací práce dotčené ve věci v původním řízení spadají pod pojem „plán“ nebo „projekt“ uvedený v čl. 6 odst. 3 první větě směrnice o stanovištích.

38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr, který konstatoval, že směrnice o stanovištích nevymezuje pojmy „plán“ a „projekt“, uvedl, že pojem „projekt“ uvedený v čl. 1 odst. 2 druhé odrážce směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248) je relevantní pro účely vymezení pojmu „plán“ nebo „projekt“ ve smyslu směrnice o stanovištích (výše uvedený rozsudek Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, body 23, 24, jakož i 26).

39 Činnost spočívající v bagrovacích pracech týkajících se plavebních drah přitom může spadat pod pojem „projekt“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 druhé odrážky směrnice 85/337, která se týká „jiných zásahů do přírodního prostředí a krajiny včetně těch, které se týkají těžby nerostných surovin“.

40 Taková činnost tedy může být považována za činnost, na kterou se vztahuje pojem „projekt“ uvedený v čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích.

41 Dále pak skutečnost, že uvedená činnost byla s konečnou platností schválena podle vnitrostátního práva ještě před uplynutím lhůty k provedení směrnice o stanovištích, nepředstavuje sama o sobě překážku k tomu, aby mohla být při každém zásahu do plavebních drah považována za odlišný projekt ve smyslu směrnice o stanovištích.

42 V opačném případě by uvedené bagrovací práce týkající se dotčených plavebních drah, které s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo nejsou pro péči o ni nezbytné, v rozsahu, v němž budou mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, *a priori* trvale

nepodléhaly jakémukoli předběžnému posouzení jejich důsledů pro tuto lokalitu ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích, jakož i postupu stanovenému v odstavci 4 tohoto článku.

43 Hrozilo by tak, že uskutečnění cíle ochrany přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin stanoveného ve směrnici o stanovištích nebude plně zajištěno.

44 Na rozdíl od toho, co tvrdí Stadt Papenburg a Komise, nebrání žádný důvod vycházející ze zásad právní jistoty nebo ochrany legitimního očekávání tomu, aby bagrovací práce týkající se plavebních drah dotčených ve věci v původním řízení, třebaže byly trvale povoleny na základě vnitrostátního práva, podléhaly jako odlišné a po sobě jdoucí projekty postupu stanovenému v čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích.

45 Co se týče zásady právní jistoty, tato zásada vyžaduje obzvláště to, aby právní úprava, která vyvolává nepříznivé důsledky pro jednotlivce, byla jasná a přesná a její použití bylo pro právní subjekty předvídatelné (rozsudek ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, Sb. rozh. s. I-4983, bod 80). V případě směrnice o stanovištích s ohledem na situaci dotčenou ve věci v původním řízení tomu tak přitom je.

46 Pokud jde o zásadu ochrany legitimního očekávání, je třeba uvést, že z ustálené judikatury vyplývá, že se nové pravidlo použije bezprostředně na budoucí účinky situace, jež nastala za účinnosti předchozího pravidla, a že působnost zásady ochrany legitimního očekávání nemůže být natolik rozšířena, aby obecně bránila použití nové právní úpravy na budoucí účinky situací vzniklých za působnosti dřívější právní úpravy (viz zejména rozsudek ze dne 29. ledna 2002, Pokrzeptowicz-Meyer, C-162/00, Recueil, s. I-1049, body 50 a 55).

47 Konečně je třeba uvést, že jestliže s ohledem zejména na opakování, na povahu nebo na podmínky provádění udržovacích prací dotčených ve věci v původním řízení mohou být tyto práce považovány za práce představující jedinou činnost, zvláště je-li jejich cílem udržovat určitou hloubku plavebních drah bagrovacími pracemi, které jsou pravidelné a pro tento účel nezbytné, mohou být tyto udržovací práce považovány za jediný a tentýž projekt ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích.

48 V tomto případě by takový projekt vzhledem k tomu, že byl schválen ještě před uplynutím lhůty k provedení směrnice o stanovištích, nepodléhal požadavkům týkajícím se postupu předběžného posuzování důsledků projektu pro dotčenou lokalitu, stanoveným touto směrnicí (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 23. března 2006, Komise v. Rakousko, C-209/04, Sb. rozh. s. I-2755, body 53 až 62).

49 Pokud by však dotčená lokalita byla v souladu s čl. 4 odst. 2 třetím pododstavcem směrnice o stanovištích zařazena do seznamu lokalit vybraných jako LVS, který vypracovala Komise, na provádění takového projektu by se vztahoval čl. 6 odst. 2 této směrnice, který umožňuje uskutečňovat základní cíl zachování a ochrany kvality životního prostředí, včetně ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a stanoví povinnost obecné ochrany, spočívající ve vyloučení poškozování, jakož i vyrušování, pokud by mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice (viz výše uvedený rozsudek Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, body 37 a 38, jakož i rozsudek ze dne 13. ledna 2005, Dragaggi a další, C-117/03, Sb. rozh. s. I-167, bod 25). Před tím, než Komise vypracuje uvedený seznam, nesmí taková lokalita v rozsahu, v němž je již uvedena ve státním seznamu předloženém Komisi za účelem jejího zařazení do seznamu Společenství, na základě čl. 4 odst. 1 směrnice o stanovištích podléhat zásahům, při kterých existuje nebezpečí, že vážně ohrozí její ekologické charakteristiky (rozsudek ze dne 14. září 2006, Bund Naturschutz in Bayern a další, C-244/05, Sb. rozh. s. I-8445, body 44, jakož i 47).

50 S ohledem na předcházející je na pátou otázku třeba odpovědět tak, že čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích musí být vykládán v tom smyslu, že průběžné práce na údržbě plavebních drah ústí řek do moře, které s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo nejsou

pro péči o ni nezbytné a byly již podle vnitrostátního práva schváleny ještě před uplynutím lhůty k provedení směrnice o stanovištích, musejí v rozsahu, v němž představují projekt a budou mít pravděpodobně na dotčenou lokalitu významný vliv, podléhat posouzení jejich důsledků pro tuto lokalitu podle uvedených ustanovení, pokračují-li tyto práce i po zařazení lokality do seznamu LVS v souladu s čl. 4 odst. 2 třetím pododstavcem této směrnice.

51 Jestliže s ohledem zejména na opakování, povahu nebo podmínky provádění uvedených prací mohou být tyto práce považovány za práce představující jedinou činnost, zvláště je-li jejich cílem udržovat určitou hloubku plavebních drah bagrovacími pracemi, které jsou pravidelné a pro tento účel nezbytné, mohou být tyto udržovací práce považovány za jediný a tentýž projekt ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích.

K nákladům řízení

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Článek 4 odst. 2 první pododstavec směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích, ve znění směrnice Rady 2006/105/ES ze dne 20. listopadu 2006, musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát neopravňuje k tomu, aby z jiných důvodů, než jsou důvody související s ochranou životního prostředí,

odepřel udělit svůj souhlas, pokud jde o zařazení jedné či více lokalit do návrhu seznamu lokalit významných pro Společenství, který vypracovala Evropská komise.

2) Článek 6 odst. 3 a 4 směrnice 92/43, ve znění směrnice 2006/105, musí být vykládán v tom smyslu, že průběžné práce na údržbě plavebních drah ústí řek do moře, které s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo nejsou pro péči o ni nezbytné a byly již podle vnitrostátního práva schváleny ještě před uplynutím lhůty k provedení směrnice 92/43, ve znění směrnice 2006/105, musejí v rozsahu, v němž představují projekt a budou mít pravděpodobně na dotčenou lokalitu významný vliv, podléhat posouzení jejich důsledků pro tuto lokalitu podle uvedených ustanovení, pokračují-li tyto práce i po zařazení lokality do seznamu lokalit významných pro Společenství v souladu s čl. 4 odst. 2 třetím pododstavcem této směrnice.

Jestliže s ohledem zejména na opakování, povahu nebo podmínky provádění uvedených prací mohou být tyto práce považovány za práce představující jedinou činnost, zvláště je-li jejich cílem udržovat určitou hloubku plavebních drah bagrovacími pracemi, které jsou pravidelné a pro tento účel nezbytné, mohou být tyto udržovací práce považovány za jediný a tentýž projekt ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43, ve znění směrnice 2006/105.

Podpisy.